

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatvor Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

27. de causa effectiua matrimonij, scilicet consensu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

copula non posse contrahi matrimonium: & inter Mariam & Ioseph non fuisse coniugium, vel non fuisse perfectum. quod nefas est sentire. Tantò enim sanctius fuit atque perfectius, quantò à carnali opere immunius. Sed superius August. dictum ea ratione intelligendum est, non esse perfectum coniugiũ, quantum ad expressam & plenam figuram coniunctionis Christi & Ecclesie, quæ est in charitate: sed non illam, quæ est in naturæ conformitate, qua per susceptionem carnis capituli membra vniuntur. Nec ideo tamen minus sanctum est coniugium: quia (vt ait August.) In nuptiis plus valet sanctitas sacramenti, quam fecunditas ventris. Est etiam coniugium signum spiritualis coniunctionis & dilectionis animorum, qua inter se coniuges vniri debent.

lib. de ho. coniu. ga. ca. 18.

DE SACRAMENTO MATRIMONII, quantum ad eius essentiam.

DISTINCT. Vigesima septima
CAP. Primum.

Solus consensus efficit matrimonium.

27. q. 9 in prin. cap. **N**uptiæ vel matrimonium est viri mulierisque coniunctio maritalis, inter legitimas personas indiuiduam vitæ consuetudinem retinens. Hac autem descriptio-

MM

De matrimonio per comparationem ad causam efficiētem.

d. f. h. v.

289.^a
790.^b

E P I T O M E

*et non per
consensu.*

277. a.

ne legitimorum & tantū fidelium matrimo-
nium includitur. Efficies autem causa matri-
monij est consensus, hō quilibet, sed per ver-
ba expressus: nec de futuro, sed de præsenti.
Si autem verbis explicant, quod tamen cor-
de nolunt, si non sit ibi coactio vel dolus,
obligatio illa verborum quibus consentiunt
dicentes, Accipio te in virū, & ego te in vxo-
rem, matrimonium facit. Quòd autem solus
cōsensus matrimonium faciat, subditis pro-
batur testimoniis. Ait enim Nicolans papa,
Sufficiat solus secundum leges eorum con-
sensus, de quorum communicationibus agi-
tur: qui solus si fortè in nuptiis defuerit, cæ-
tera etiam cum ipso coitu celebrata frustran-
tur. Item Ioh. Chrysoft. Matrimonium qui-
dem non facit coitus, sed voluntas.

27. q.
2.

ho. 32.
in 16 c
Matt.

C A P. Secundum. Sola sponsalia
de præsenti faciunt ma-
trimonium.

277. b.

A It enim Ambro. Cūm initiatur coniu-
gium, cōiugij nomē asciscitur, cūm con-
iungitur viro, coniugium est, non cūm Virgi.
viri admixtione cognoscitur. Itē I sidorus: 7. q. 3.
Cōiuges veriū appellatur à prima despon-
sationis fide, quanuis inter eos adhuc igno-
retur coniugalis concubitus. Itē Augu-
stinus: Coniunx vocatur ex prima despon-

lib. de
Virgi.
li. Et.
6. c. 6.

de nu
et cōc
ca. I.

27. q.
c. des
satam
27. q.
ca. pa
rata.

de nup. et cōcu. ca. II. sationis fide quam concubitu non cognouerat, nec fuerat agniturus, nec peierat: nec mendax manserat coniugis appellatio, vbi non fuerat nec futura erat carnis vlla commixtio. Propter quod fidele coniugiū, ambo parentes Christi vocari meruerunt, non solū illa mater, sed etiam ille pater eius, sicut coniunx matris eius: vtrunque tamen mente, non carne.

C A P. Tertium. *Ante consummatum matrimonium potest sponsus inuita sponsa monasterium ingredi.*

27. q. 7. c. de spō satam. 27. q. 2. ca. p. rata. **A** It enim Euseb. papa: Desponsatam puellam non licet parentibus alij viro tradere, tamen licet sibi monasterium eligere. Itē Gregorius: Decreta legalia desponsatam, si conuerti voluerit, nullo penitus consueuerunt damno mulctari. Refert etiam Hieronymus, quod Macharius inter Christi heremitas præcipuus, celebrato nuptiali conuiuio, cum vespere thalamum esset ingressurus, ex vrbe egrediens, transmarina petiit, & heremi solitudinem sibi elegit. Beatus etiam Alexius similiter ex nuptiis, diuina gratia vocatus, spōsam deseruit, &c.

MM ij

C A P. *Quartum. Consummatum ma-
trimonium, per ingressum re-
ligionis nunquam
dissoluitur.*

HOc autem coniugatis nullatenus li-
cet. Non enim potest vir melioris vi-
tæ propositum sumere sine vxoris cō-
sensu, & econuerso. Vnde Gregorius scribēs ^{27. q. 2}
Theotistæ patritiæ: Sunt qui dicūt religionis ^{sunt}
gratia coniugia debere solui: verūm scien- ^{qui.}
dum est, quia etsi lex humana hoc concessit,
tamen lex diuina prohibuit. Si verò vtrif- ^{Mat. 3}
que conueniat continentem vitam ducere, ^{et 19.}
hoc quis audeat accusare? Sic enim multos
sanctorum nouimus cum suis coniugibus &
prius vitam continentem duxisse, & post ad
Ecclesiæ sanctæ regimina migrasse. Si ve-
rò continentiam, quam vir appetit, mulier
non sequitur: aut quam vxor appetit, vir re-
cusat, coniugium diuidi non potest: quia
scriptum est, Mulier suæ carnis potestatem ^{1. cor. 7}
non habet, sed vir. Item Nicol. papa: Scri- ^{de ad-}
psit nobis Taberga regina, regia se velle di- ^{ult. cū-}
gnitate vel copula exui, & sola vita priuata ^{iug. 27}
esse contentā desiderare. Cui scripsimus non ^{q. 8.}
hoc aliter fieri posse, nisi eandem vitam vir
eius Lotharius elegerit.

C A P. *Quintum. Desponsatio duplex,
et vtriusque differentia.*

FIt aliquando desponsatio vbi est com-
 promissio viri & mulieris de contra-
 hendo matrimonio. Non est autem ibi
 consensus de præfenti. Est & desponsatio ha-
 bens consensum de præfenti, id est pactio-
 nem coniugalem, quæ sola facit coniugium.
 In illa ergo desponsatione, vbi est pollici-
 tatio contrahendi matrimonium, sponsi tan-
 tum & sponsæ fiunt, non coniuges: & talibus
 sponsis licet sine communi consensu conti-
 nentiam profiteri & monasterium eligere.
 In eâ verò desponsatione, vbi est consensus de
 præfenti, coniugium contrahitur: & ab il-
 lius desponsationis prima fide veri coniuges
 appellatur. Et est sciendum quòd illa spon-
 sa quæ tantum in futuro est pacta, mortuo
 sponso non remanet vidua: quia non fue-
 rat vir eius. Vnde si quis eam duxerit, ad
 sacros ordines cõscendere non prohibetur:
 quia non duxit viduam. Viduæ enim ma-
 ritus æquè sicut digamus, sacerdos fieri
 prohibetur. Secundum hanc distinctionem
 desponsationis, de sponsis variè loquuntur
 catholici doctores.

CAP. 6. *Dimissam sponsam de præfenti, co-
 gnatus defuncti non potest accipere.*

NAm si quis vxorem desponsauerit de
 præfenti, quanquam postmodum, præ-
 ueniente die mortis, nequiverit eam

MM iij

ducere in vxorem, nulli de consanguinitate eius licet eam coniugio accipere. & si inuentū fuerit, separetur omnino, vt dicit Grego. qui ibidem iterum dicit, Qui desponsam proximi sui puellam cœperit in coniugium, anathema sit ipse, & omnes consentientes ei: quia secundum legem Dei mori decernitur. Nam diuinæ legis mos est sponsas appellare coniuges, vt in Euangelio: Accipe Mariam coniugem tuam. & in Deutero. Si quis alterius sponsam in agro vel quolibet loco oppresserit, vel adduxerit in domum suam, moriatur: quia vxorem proximi sui violauit: Non quæ iam vxor erat, sed quæ à parentibus vxor fieri debebat.

C A P. Septimum. Desponsatio
de futuro coniugium
non facit.

Secundum quem desponsationis modum intelligitur decretum illud, Siquis sponsam filij oppresserit, & post filius eius eam duxerit, pater postea eam non habeat vxorem, nec mulier virum. Filius qui patris facinus ignorauit, aliam ducat. Sic patet quòd vtraque pactio, desponsatio vel sponsalia interdum dicuntur. Propriè tamen spõsalia dicuntur quædam solennia pacta nuptialia: de quibus, vbi est tantum sponsio futuri (ait Augustinus) institutum est, vt iam

pactæ sponsæ non statim tradantur, ne vilem habeat maritus datam, quam suspiravit sponsus dilatam.

DE QUALITATE CON-
sensus ad matrimo-
nium requisiti.

DISTINCT. Vigesima octauæ
CAP. Primum.

*Consensus per verba de futuro &
cum iuramento, non fa-
cit matrimo-
nium.*

CONsidera quia longè aliud est promit-
tere, & aliud facere. Qui promittit,
nondū facit. Qui ergo promisit se du-
cturū aliquam in vxorem, nōdum eam du-
xit in vxorem: & quæspōndit se nupturā,
nondū nupsit. Quomodo ergo coniuges ap-
pellari possunt, qui nondū contrahunt, sed in
futuro se contracturos iurando promittunt?
Item, si ex vi iuramenti ad futurum perti-
nentis mox efficiūtur cōiuges, cur iurant in
futuro se futuros quod in præsentī efficiūt?
Ideo dico quia tunc coniugium non fuit,
sed futurum promittitur. Non autem sic est,
quando iuramentum coniugij, præsentis con-
sensus attestacione firmatur: quia per talem
consensum si quis alij se copulauerit, etiam
si prolem procreauerit, & irritum debet

MM iij